
Kokousaika	25.8.2014 klo 14.00 – 15.32	
Kokouspaikka	Kaupungintalo, hallituksen kokoushuone	
Päätöksentekijät	Järvinen Pekka Nurmo Mikko Alanko Markku Asikainen Harri Kamppari Minna Peräkääly Anja Pulla Sari Franssila Mikko	puheenjohtaja II varapuheenjohtaja jäsen, saapui klo 14.15 jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen
Muut osallistujat	Heikkinen Marja Seppälä Kimmo Valkama Marjo Varonen Jukka Laukkanen Anne	kv:n puheenjohtaja kv:n I varapuheenjohtaja kv:n II varapuheenjohtaja kaupunginjohtaja, ei §:n 260 aikana hallintojohtaja
Poissa olleet	Tyvi Heikki Hänninen Pia	I varapuheenjohtaja jäsen
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Todettiin	
Käsitellyt asiat	§ 236-263	
Allekirjoitukset	Puheenjohtaja	Sihteeri
	Pekka Järvinen	Anne Laukkanen
Pöytäkirjan tarkastus Aika ja paikka	Valkeakoski 1.9.2014	
Allekirjoitukset	Harri Asikainen	Minna Kamppari
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä Aika ja paikka	Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, on pidetty yleisesti nähtävänä kaupunginkansliassa 2.9.2014 klo 9.00-12.00. Valkeakoski 2.9.2014	
Todistaa	Hallintojohtaja Anne Laukkanen	

Dno VLK:695 /00.04.00/2014

§ 258 **Valtiovarainministeriö: Lausuntopyyntö Kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta: Pöydältä**

Valtiovarainministeriö on lähettänyt lausuntopyynnön kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä. Kuntalain kokonaisuudistuksessa tavoitteena on uudistaa laki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi laki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään myös vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuoriso-valtuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnan-hallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)

- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointi-menettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lisäksi kuntien toivotaan kuulevan asiassa nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on saatavilla [www-sivuilla](http://www.kuntaudistus.fi) osoitteessa www.kuntaudistus.fi . Esitys on kaikkiaan 285 -sivuinen asiakirja, johon suora linkki [www-sivuilla](http://www.sivuilla) on seuraavankaltainen:
http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140508Lausun/01_HE_kuntalaki.pdf)

Nuorisovaltuustolle on asia lähetetty käsiteltäväksi hallintojohtajan toimesta ja pyydetty toimittamaan oma lausuntonsa kaupunginkansliaan kesäkuun loppuun mennessä.

(hallintojohtaja Anne Laukkanen, puh. 040 335 6002)

Ehdotus: Merkitään tiedoksi kuntalain hallituksen esitysluonnos. (Kj)

Päätös: Pöydälle.

Tiedoksi/toimenpiteitä varten: valtiovarainministerio@vm.fi

Ehdotus: Annetaan valtiovarainministeriölle seuraavansisältöinen lausunto kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta:

Kuntalain uudistustyön taustalla on ajatus, että keskeisistä kunnan hallinnon ja talouden järjestämistä koskevista säännöksistä säädetään vain kuntalaissa. Uudistuksella pyritään vähentämään kuntia koskevan erityislainsäädännön tarvetta. Lainsäädännön selkeyden kannalta tämä lähtökohta on kannatettava.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että kuntalain uudistuksessa on pyritty huomioimaan myös kuntien toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset. Toimintaympäristön alati nopeampoisempi muutostahti edellyttää, että lain-

säädännön tulee olla joustavaa ja mahdollistavaa. Kaikilta osin uusilakiluonnos ei kuitenkaan ole niin joustava ja paikalliset olosuhteet huomioonottava, kuin olisi toivottavaa. Kuntien toimintavapautta ei tulisi tarpeettomin määräyksin rajata.

II luku: Kunnan tehtävät ja järjestämismisvastuu

Lakiehdotuksen mukaan kunta vastaa tehtävien rahoituksesta, vaikka järjestämismisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Tällöin tulee varmistaa, että kunnalla on riittävät mahdollisuudet valvoa ja vaikuttaa toimintaan ja varojen käyttöön.

III luku: Valtion ja kunnan suhde

Valtion ja kunnan suhdetta koskevista säännöksistä uudistettaisiin valtion ja kuntien neuvottelumenettelyä. Neuvottelumenettely liitettäisiin osaksi uutta julkisen talouden ohjausjärjestelmää. Nykyisen peruspalveluohjelma ja –budjetin korvaisi kuntatalousohjelma, joka kattaisi kuntatalouden kokonaisuudessaan ja sisältäisi julkisen talouden suunnitelman edellyttämät yksilöidyt toimenpiteet kuntatalouden tasapainottamiseksi. Kuntatalouden arvioiminen osana julkisen talouden kokonaisuutta on tarkoituksenmukaista. Kuntien itsehallinto huomioiden kuntatalouden kehitykseen ja tasapainoisena säilymiseen tulee kiinnittää valtion taholla entistä enemmän huomiota ja ministeriöiden tulee sitoutua kuntatalouden tasapainottamiseen. Suomen Kuntaliitolla tulisi olla tasavertainen rooli kuntatalousohjelman valmistelussa ministeriöiden kanssa.

IV luku: Valtuusto

Valtuuston toimikauden alkamisen aikaistamiseen jo kesäkuun alusta ei sinällään ole tarvetta. Kunnan hallinto perustuu jatkuvuuden periaatteelle, eikä kauden aikaistamiselle ole osoitettavissa sellaisia käytännön hyötyjä, joiden vuoksi nykyistä toimikauden alkua tulisi muuttaa. Riittäviä perusteita ei ole esitetty sille, miksi kuntavaalien kalenterivuoden toiminta jaettaisiin kahden eri valtuuston vastattavaksi.

V luku: Kunnan asukkaiden osallistumisoikeus

Kunnan vaikuttamistoimielimiä koskevan sääntelyn kokoaminen kuntalakiin selkeyttää lainsäädännön tilaa nykyisestä. Kuitenkaan kannatettavana ei voida pitää nuorisovaltuuston säätämistä kunnille pakolliseksi toimielimeksi. Nuorille tulee turvata vaikutusmahdollisuudet kunnan päätöksenteossa, mutta velvoittava säännös nuorisovaltuustosta lakisääteisenä toimielimenä on tämän lakiluonnoksen hengen ja periaatteiden vastainen. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen ja keinovalikoima pitää jättää paikallistasolla harkittavaksi.

Kunnan asukkaiden monipuolisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien luominen ja turvaaminen kuuluvat demokraattisen yhteiskunnan henkeen. Kuitenkin voidaan kyseenalaistaa tuottaako esim. kansalaisraati sinällään lisä-

arvoa päätöksentekoon. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien tulisi olla mahdollisimman aitoja ja laajoja aktivoiden kuntalaisia laajalla rintamalla osallistumaan, myös niitä vähemmän aktiivisia kuntalaisia. Lakitasoiseen säännökseen ei ole tarpeen ottaa esimerkkiluetteloa keinoista, joilla osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää. Suositusluonteiset asiat tulisi jättää lainsäädännön ulkopuolelle.

Kritiikkiä voidaan myös esittää sen suhteen, kasvattavatko kunnan osa-alueille mahdollisesti perustettavat alueelliset toimielimet tarpeettomasti kunnallista hallintoa, kun samaan aikaan talouden realiteetit aiheuttavat kunnille paineita nimenomaisesti karsia hallinnosta.

VI luku: Kunnan toimielimet

Laissa ei ole tarkoituksenmukaista nostaa esille toimielinorganisaatiomalleja. Selkeintä olisi nykylainsäädännön mukaan mahdollistaa erilaisten mallien kehittäminen ja käyttöönotto nostamatta mitään mallia erityisesti lain kirjaimen tasolle.

VII luku: Kunnan johtaminen ja kunnanhallitus

Valtuuston asemaa kunnan strategisesta ja kuntakonsernin kattavasta johtamisesta vastaavana toimielimenä korostetaan entisestään. Kuntalakiin ehdotetaan uutta säännöstä kuntastrategiasta, jossa valtuusto määrittäisi kaikkea kunnan toimintaa läpileikkaavat pitkän aikavälin strategiset tavoitteet. Kuntastrategiaa koskevaan säännökseen pyrittäisiin kokoamaan yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi kaikki kunnan strategista suunnittelua koskevat velvoitteet. Säännöksen myötä erilliset strategiat vähenisivät (ei enää erillistä palvelustrategiaa, elinkeinostrategiaa, henkilöstöstrategiaa jne.), vaan jatkossa kunnissa olisi vain yksi kuntastrategia. Tämä muutos vahvistaisi strategian asemaa valtuuston johtamis- ja ohjausvälineenä. Sen sijaan lakiluonnoksessa esitetty seitsemän kohdan luettelo strategiassa huomioitavista asioista ei ole tarkoituksenmukainen. Luettelo on omiaan kahlitsemaan strategian laatimista mekaanisesti kaavamaiseen malliin ja rajoittamaan strategiatyötä vapaamuotoisemmalla ja laaja-alaisemmalla kehittämis- ja tulevaisuuden visiointityöltä. Kuntastrategian sisällysluettelo ei ole asia, jota olisi ohjattava lainsäädännön kautta.

XVII luku: Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lain voimaantulo kokonaisuudessaan olisi tarkoituksenmukaista siirtää vuoden 2017 alkuun. Tällöin pystytään paremmin huomioimaan yhtymäkohdat muuttuvan sote- ja valtionosuuslainsäädännön kanssa. Sote-uudistus tulee vaikuttamaan kuntien rooliin ja tehtäviin keskeisesti, minkä vuoksi kuntalain voimaan tuloa lienee syytä lykätä ja linkittää yhteen sote-uudistuksen etenemisen kanssa. (Kj)

Käsittely: Puheenjohtaja Järvinen esitti jäsen Pullan ja jäsen Asikaisen kannattamana, että lisätään lausuntoon ” Lakiluonnoksesta on poistettava kohta palvelualoitteesta. Aloiteoikeus tulee olla vain kuntalaisilla.”

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu päätösehdotus, teki puheenjohtaja seuraavan esityksen käden nostolla suoritettavaksi äänestykseksi.

Esittelijän ehdotus = jaa
Järvisen ehdotus = ei

Äänestysesitys ja –tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 3 jaa-ääntä (Franssila, Peräkääly, Alanko) ja 5 ei-ääntä (Järvinen, Pulla, Kamppari, Asikainen, Nurmo), joten Järvisen ehdotus tuli kaupunginhallituksen päätökseksi tältä osin.

Puheenjohtaja Järvinen esitti jäsen Pullan ja jäsen Asikaisen kannattamana, että lisätään lausuntoon ” Vaalikelpoisuus tulee säilyttää voimassa olevan kuntalain mukaisena.”

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu päätösehdotus, teki puheenjohtaja seuraavan esityksen käden nostolla suoritettavaksi äänestykseksi.

Esittelijän ehdotus = jaa
Järvisen ehdotus = ei

Äänestysesitys ja –tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 3 jaa-ääntä (Franssila, Peräkääly, Alanko) ja 5 ei-ääntä (Järvinen, Pulla, Kamppari, Asikainen, Nurmo), joten Järvisen ehdotus tuli kaupunginhallituksen päätökseksi tältä osin.

Jäsen Nurmo esitti, että lausuntoon lisätään seuraavat kohdat:

4. ” Ei äänioikeutta niille, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa. ”

”Valtuuston koon määrädyttävä yhtenäisellä kriteerillä koko maassa, ei siis paikallista harkintaa.”

6. ” Toimielimen jäsenistöä ei pidä välttämättä erottaa kokonaisuudessaan, jos todellisuudessa halutaan erottaa vain yksittäinen jäsen. ”

”Lautakunnilla tulee säilyttää otto-oikeus viranhaltijan päätöksiin.”

”Viiden vuoden irtisanomissuoja kuntaliitosten yhteydessä poistettava.”

Nurmon ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus muilta osin.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotus lisäyksellä, että lakiluonnoksesta on poistettava kohta palvelualoitteesta ja että aloiteoikeus tulee olla vain kuntalaisilla.
Vaalikelpoisuus tulee säilyttää voimassa olevan kuntalain mukaisena.

Tiedoksi/toimenpiteitä varten: sähköpostitse valtiovarainministerio@vm.fi 26.8.2014
(lausunto word-tiedostona)